

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Uspjela njemačka provala na sjeveroistoku.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Bač, 11. svibnja. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko i jugoistočno bojište.

Nema ništa nova.

Talijansko bojište.

Veća se je topovska djelatnost i juče održala na skoro čitavom frontu. Bila je osobito življana u odsjeku Dolomita od Peutelske do Bucenheima.

Talijanski je letjelac bacio jučer 2 bombe na tržnicu i na stolnički trg u Gorici. Dvije su gradjanske osobe ubijene, 33 bilo ih je ranjeno.

Zamjeni poglavice generalnog stožera pl. H. ter. podmarsal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 11. svibnja. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službenojavlja:

Zapadno bojište.

Njemačka su ljetala bacala bombe na Dürkhirn i na kolodvorske zgrade u Adin-kerku.

Na zapadnoj obali Moze navalili su Francuzi poslije podneva kod Mort-Homma, a na večer jugoistočno od vrha 304 na nase položaje. Oba su se puta izjavile njihove navale u vatri strojnici pušaka i u zapornoj vatri našeg topništva sa znatnim nepratičkim gubicima. Bavarska je ophodnja osvojila u šumi Camard 54 Franjeza. Broj neranjenih francuskih zarobljenika, što smo ih uхватili od 4. svibnja kod vrha 304, iznosi 53 časnika i 1515 momaka.

Na istočnoj obali Moze odigravalo se je u području sume Caillettes kroz citavu noć bojeva s ručnim granatama. Suzibili smo francusku navalu u toj sumi.

Istočno bojište.

Sjeverno od kolodvora Selburg uzele smo 500 metara nepratičkih položaja. Kod toga dospijelo je u naše ruke 309 neرانjenih zarobljenika, te smo zaplijenili nekoliko strojnih pušaka i bacala mina.

Balkansko bojište.

Nema osobitih dogodjaja.

Vrhovno vojno redstvo.

BRZOJAVI.

Rat.

Najvećanje nove francuske ofenzive.

G e n. f. 11. Svi-pariski listovi priopćuju, ako i ne posve otvoreno, da se za najkraće vrijeme spremila velika francuska ofenziva. Znak to da je povješće vojnog čina generala Petain, koja jača pouzdanje u vojnu upravu. List „Gantos“ raspravlja o pitanju, da li će ofenziva započeti u Elzasu. Svakako bi se moral upotrebili novi gorasasti muzni proti Metzu i Strassburgu.

Listovi „Figaro“ i „Eclair“ misle nasuprot, e če ofenziva započeli ponajprije u Šampiji, da se tako izbjegne pogibelj, kako bi bilo ljevo krilo opoklojeno. Radikalna je pravica stampa opet veoma skeptična u tom pitanju te veli, da je ofenzive još veoma daleko, jer inače ne bi cenzura dozvoljavala raspravljanje o njoj po novinama.

Bojni u Perziji.

C a r i g r a d, 10. svibnja. Izvjesitelj lista „Berliner Tagblatt“ javlja: Jedna od veoma uglednih i vodećih perzijskih ličnosti, koja je sa perzijske fronte ovamo prisjela, priopćila mi je o bojevima u Perziji ovo: „Svrha operacija na višoravni Svan bila je potpuno postignuta, jer je poslo za rukom sprječili rusko napredovanje prema Bagdadu i sjedinjenje Rusa s Englezima. Kroz čitavih pet su meseci perzijski patrioci opirali do 10.000 momaka jakoj ruskoj vojski, premda su imali samo maleni broj topova i strojnih pušaka, dok su Rusi bili bogati snabđeni modernim ratnim materijalom. Rusi su uzna predovali koncem prošle godine od Kasmina prema Hamadanu, da osuđuje ratne pripreme perzijskih rođoljuba u Kirmanšahu te da nadaje su boka ugrovitaju Turke kod Bagdada. Iza uspješnih bojava s ruskim prednjim četama kod Sineha i Hamadana povukli smo se iz dolaska ruskih poj-

ca naoko nove godine natrag i zaustavili se kod Kengaveru, između Hamadana i Kirmanšaha. U tim smo se postojanjima držali tako dugo, dok nisu Rusi koncem februara sredinom puta pokusali, da iz topniških priprava zauzmu na južnu našu strješljake jarke. Sve su Perzijani pod vodstvom Nizam-es-Saltanehovu krvavo odbili. Uslijed nastale smrtnice bili 29. februara prisiljeni da se povuču prema zapadu. Sredinom marta započeli smo novo pozicije između Kirmanšaha i turske granice, koje još i sad posjedujemo. Svi patriocički stupnici i vođe demokratu kao i svih članova odbora narodne obrane horave ondje kod Nizam-es-Saltanehovu. Mi se nadamo, da ćemo dobiti i opet moći napredovati.“

U Tebrisu je željeznička pruga Tebris-Džulfa bila svečano otvorena.

(Te) željeznička pruga vodi u Kaukazu preko Džulfa u glavni grad Aserbajdszana, koji je od Rusa već dobio prije rata bio zaposjednut. Mjesto ove željeznicе je prije onda automobilska svez, koju je podržavala ruskva vojna uprava. Op. u.

Austro-Ugarska.

Nadvojvoda Fridrik počasni doktor lavovskog svendilišta.

Berlin, 11. (D. u.) Na stanu vrhovnog vojnog zapovjedništva slavlja se danas promocija feldmaraša nadvojvode Fridrika na počasni doktora filozofskog fakulteta lavovskog svendilišta. Rektor je svendilišta, profesor Tvardovski, iztkanuo u svojem slovu, kako je neumoljivo sudjelio prijetila, da će zbabiti lavovsko svendilište iz visevine radnog napona u najdužljem uništenje, kako su valovi bukvalno svjetskog rata zahvatili bili skoro čitav svijet i njezin glavni grad, te obasrti joj grobnoj lišnjini sve ustanove posvećene domaćoj prosvjeti. Ali smijemo već pobjedom svoje vojske zvijeti opet kao sto i prije, baviti se nankom i predavati ju, vjerni narodnim predajama prošlosti i puni pouzdanja budućnosti. Svenčilište zahvaljuje vrhovnom vodjiju u boji junačku vojsku, što je mogla suprotstaviti premičnoj obrani prijeteljevog neprijatelja navalni ova monarhija, čija se povjesnica zadača u tome sasjedi, da ustvari ideju pravednosti, obuhvaćajući jednakom ljudjima sve narode monarhije. Niže istina, da je Hartlingov posjet u svezi s kavkaskom promjenom osoba kod državne vlade.

Bavarski ministar predsjednik kod Bethmann-Hollwega.

Berlin, 12. Wolfsov uredjavlja: „Državni je kancelarij, ali se predsjednik Bethmann-Hollweg primio danas posjet bavarskog ministra predsjednika Hartlinga, da raspravlja o zajedničkom pitanju, kao sto se to po običaju od časa do časa događaja između državnog kancelara i vodećih ministara većih saveznih država. Niže istina, da je Hartlingov posjet u svezi s kavkaskom promjenom osoba kod državne vlade.

Balkan.

Pasićeva izjava.

Kopenhagen, 11. (D. u.) Petrogradske sunovine od 5. svibnja donesle ovnu izjavu tiskovog ureda: „Srpski se je ministar predsjednik Pasić izrazio, kako je on vrlo zadovoljen osiguravanju što mu ih podao najviši vodja ruske izvještajne politike, da se računa i u najvišim i u političkim krugovima željama i nadama srpskog naroda, i da se sve srpske zemlje sedi pod nastojom Karagorgjevića.“

Savez između Rumunjske, Srbije i Grčke.

Sofija, 11. List „Kambanija“ saznao: „Srpski je poslanič u Atenu imao po načinu svoje vlasti dogovore s rumunjskim poslanikom, te su se bavili pitanjem, kakovito stanoviste zaunzina Rumunjske prema starom rumunjsko-srpsko-grčkom saveznikom ugovoru. Rumunjski je poslanič držao gledje valjanosti ugovora i stanovista, da Srbija ne može tražiti od svojih saveznika, neka se drže neispunjivi ugovori.“

Taj je rat na krovu konca borba ideja i svjetskih nazora. Pobjednički pred lavovskim zidinama je bila pobjednički zapadnog svijeta. Ne dvije vojske, nego dva svijeta stajali su si nisuprot, Slobodno - pojedinačni, političko - narodni razvoj skupa s potpunim poštovanjem državne mire i državnog ugleda, to su ideje svijeta, koja je bio uvjek jedini svijet našeg duha, kojemu mi pripadamo i kojemu i hoćemo da uvjek pripadamo. A sto se je spasila ta „cultura ingenii nostri“, (prosječni naseljani) imamo da se Vasoj V. zastaviti zahvaljivo.

Feldmari je, nadvojvoda Fridrik, primio diploma, te je zahvalio za čast, što se time njemu i čitavoj vojsci iskazuju sa strane svendilišta, tim većom radošću, što se evjelj njegove akademije, mlađadi, sada u tešku vremenu, bori nezlomljeno revnosti u redovima vojske te sudjeluje u velike u njezinim uspjehima. Čestitao je svjetu dužnosti, vrlo domoljubivo mišljenje, visoka duševna načahrana akademске mlađadi u redovima naše vojske smiju se ponositi visoko istaknuti. Nadvojvoda je zaključio: „Zeleni lavovskom filozofskom fakultetu, čitavom svendilištu i svim akademskim ustanovama doljnji, brzi i ejani procevati iz po-bjedonosno dovršene borbe, kako je bio već izvan dvorje i u čemu su sve znanosti imale znatnost udjela.“

Njemačka.

Izjava državnog tajnika Lansinga.

Washington, 10. Iza koga je bilo pretpostavljeno, da je državni tajnik Lansing izjavu, u kojoj veli, da je već do odgovora posvećen Njemačkim stvarima, gdje krene Sverzne Države ne mogu da se upuste ni u kakove rasprave s Njemačkom, bitno je sadržaj odgovora bio: „Njemačka popusti američkim zahtjevima.

Podpisujte ratni zajam!

Uništavajte muhe da se ne umnožavaju.

Lijepenke za uništavanje muha dobivaju se kod Jos. Krmpotić u Puli.

Petak 12. svibnja 1916.

Tisk i naklada:
Tiskara JOS. KRMPOTIĆ u Puli.

Odgovorni urednik: Josip Hain u Puli.
Uredništvo se nalazi u Šinskoj ulici 24.

Razni brzojavi.

Lugano, 11. (D. u.) „Resto del Carlino“ piše: „Na talijanskom zrakoplovu, koji je bio pred malom oboren na austrijskom zemljištu, našao je smrtni zapovjednik zrakoplove brigade Fornari, ustanovitelj talijanskog zrakoplovstva.“

Lugano, 11. (D. u.) Izgubio se je, kao što proglašuje Stefanij javlja, talijanski parobrod Bianchetto na svojem putu od Savanne do Philadelphije na Antillama.

Kopenhagen, 11. (D. u.) „Novo Wremja“ javlja iz Charbina: Posada je u Zizibar makla do-sadnjeg guvernera, te je proglašila pokrajnju neodvisnom od Pekingske vlade.

El Paso (Texas), 10. U petak u noći preslo je 50 Vilhovih pristaša grančnu riječku Rio Grande kod američkog kraja Olen Springs te su napali strazu od 10 momaka. Banditi pobuše 4 vojnika i jednoga mladića, ranili jednoga vojnika, a onda napadnivom ratovanjem.

London, 10. Brzojavi iz Dublina javlja, da je bio uhapšen John Mac Neil, predsjednik „Sinn Fein“ dobrovoljaca. Mac Neil bijaše profesor na irskom narodnom sveučilištu.

Stockholm, 10. Ruska vojnička oblast u Teheranu dementira po ruskim listovima proširenju vijest o uhapsenju njemačkog konzula Schinemanna u Schirasu i o uhapsenju nekolicine austrijskih podanika.

Lugano, 10. Brzojavi iz Dublina javlja, da je bio uhapšen John Mac Neil, predsjednik „Sinn Fein“ dobrovoljaca. Mac Neil bijaše profesor na irskom narodnom sveučilištu.

Stockholm, 10. Ruska vojnička oblast u Teheranu dementira po ruskim listovima proširenju vijest o uhapsenju njemačkog konzula Schinemanna u Schirasu i o uhapsenju nekolicine austrijskih podanika.

Lugano, 10. Prema nekoj vijesti iz Rima bijaše u portugalskim arsenalima predradjeno šest od vojničkih oblasti zaplijenjenih njemačkih parobroda, u svrhu upotrebe kod trogacke mornarice. Tekom jedne sedmice spustili će ih pod novim imenom u more.

Neprijateljski ratni izvještaj.

Rusija.

Petrograd, 8. Službeni izvještaj od 7. svibnja:

Zapadna fronta.

Kod željezničke postaje u Kockendorfu, zapadno od Friedreichstadt-a, pučeo je neprijatelj na vrati. Išli smo nešto naprijed u Galiciju kod selja Jaslovice (12 km južno od Bueca).

Francuska.

Pariz, 8. Službeni izvještaj od 8. svibnja u 3. satu popodne:

Na ljevoj obali Moze potrajali su bojevi najgorišnjeg izvještaj noć. Kod vrha 304 skupi su se bijesni njemački pokusaji o našem otporu: tim se je pokusjalo pribaviti neprijatelju jedino iznadne teškst gibkata. Naižavljajušim su protunatalom istjerale naše nepečnjare iz spoljnih njih jaraku istočno od vrha 304, u koju je bio jučer stupio. Uhvatili su pedesetak zarobljenika.

Na desnoj obali Moze, južno od same Han-dromont, potjerali su njemečki grbni redova, kamo su bili jučer privedri. Uhvatili su tridesetak zarobljenika s dvjema časnicima. Ustanovilo se, da je pretrpio jučer neprijatelju znatnih gubitaka u raznim načinima, što su je poduzimao na fronti duž 2 km od same Han-dromont do tvrđave Dou-sument.

Na ostaloj je fronti noć mirno protekla, osim topovske djelatnosti kod sumi Cumeres i Jury, zapadno od Pon-à-Moussonu.

Strovali smo u zračnom boju dva njemačka letjela kod Verdansa: prvo je palo kod Orthesa, a drugo vrlo oštećeno moralo je da se spusti južno od Aranuosa.

U 11 s. popodne: Na ljevoj se obali Moze nastačalo velikom snagom opstreljavanje sume Avocourt i svega počutira vrha 304. Zadržali su zapornim vatrom i strojnim puškama njemačku navalu, što su ju započeli kroz popodne potpisi naših položaja na vrhu 287.

Na desnoj obali Moze, i u Woeru življini topovski dvojboj. Naše su baterije opstreljivale uspješno neprijateljske labore sjeverozapadno od Euzenvina i svega Thiaucourta. Na ostaloj je fronti dan mirno proteklo.

Belgia.

Pariz, 9. Službeni izvještaj od 8. svibnja: U okolicu Dixmuidena dva su putu kušali sile Njemaca da otvoru življino topovsko pučanje, a mi smo uspješno odvratili topništvo svakog promjera.

Prepdovjedisti njemačke note.

„Berliner Lokalanzeiger“, koji je, kako je poznato, u svezi sa berlinskim uredom za izvanski poslove, objavila članak o prepdovjedisti note, koji radi otvorenog pisanja o horbi tijekom se rata sa podnornicama i radi nisanjenja na Tirpitzu, postaje uvaženja vrijedan: Cican voli:

Sa njemačke se je strane učinilo sve, da se zaprije prelom s Amerikom. Radilo se je tako, jer to zahtijeva opreznost. Odgovornost muževa, koji vode njemačku državu i njemački rat, povećala

je iste ovim putem, jer su nas nasi neprijatelji htjeli zavesti na protivni put, naime u rat sa Amerikom. Ne ovisi samo od nas, da li će nam uspeti, da se na odboranim putu odrižimo da svetska rata. Na isti način mogu daljnji razvoj velike borbe prouzročiti takove okolnosti, uslijed kojih bi mi mogli krenuti drugim putem. Privremeno jest učinjena odluka nesumnjivo prava. Ona je pod prouzročenjem uvaženih svih ratnih faktora, a mi imamo povjerenja u muževe, koji su do nje došli, koji nas sada pravim putem vode i koji će nas voditi i u situaciju, da se okolnosti promijene. Odnika, koja je sada pala, bila bi kroz i kamo laska, da nijesu za javno mnjenje nedovoljni faktori u dragom smjeru uplovili te ga uznenimivali. Kao što je bila teška pogreška, kada se je početkom 1915. godine velikim riječima navjesio trgovacki rat sa podmornicama te mu se pripisivalo uspeha, koji se nije moglo postići, tako je isto bilo krivo, kada se je javnomu mjenju opisivalo trgovacki rat sa podmornicama, kao jedino uspišno sredstvo protiv Engleske, iako je sve to bilo učinjeno u najboljoj namjeri. Širokoustinih navješćenja nova ratne metode izazvali smo kod neutralaca pozornost, te smo bili potrebiti uveriti u nervoznu debatu nova, teška međunarodna pitanja. Čovjek može da bude dobar organizator ali istodobno i los političar i dok se je gojila vjera, da je treba samo bezizolirno topovati, da se Engleska stoji prije unisti i da se Amerika daleko drži od ustupa u rat, gojili su se i mlađi glasovi o stedjenju neprijatelja, o slabosti odgovornih činitelja itd. Tako je nastala nesloga i pomstajanje povjerenja kod onih, koji niti su bili, niti su bili u stanju, da isplijaju važnost i korist edukacije naših vođa, jer im je za to manjkala potrebita podloga. Time su zatošnja bila ona fumacija, sto i naši kopneni vojska tako slavno sudjeluju u ratu protiv Engleske, sto mi ne čemo da zaboravimo slavno čina jednog Weddiga protiv engleskih ratnih brodova i jer udvojljeno gledamo na zapovjednike i momčadi naših podmorница, koji su dali novome oružju ono značenje, sto ga onima ina. Znudem, da će oni izvršiti sjajnih djela kad budu pozvani da bez obzira postupaju i uvereni smo, da će se oni pokazati majstorima i u onim granicama, koje su im sada bile dane u interesu cjelokupnosti. Ljudi od čina nosa dake dio odgovornosti. Disciplina i osjećaj dužnosti pokazali su njima put.

Hrvati u Bukovini.

Ratni izvještaj "Neues Poster Journala", O. Wadmann, izvješće pod naslovom "Pogranična straža u Bukovini" slijedeće:

"Kad su Rusi povodom velikoga austro-ugarskoga proleta kod Gorifice poduzeli općenu ofenzivu na Dnepru i protiv Bukovine, kada bi od teretili svoju frontu u srednjoj Galiciji, počajali su se redoviti bukovinski pučki ustasi s redovitim, većinom hrvatskim pokrivenjem, Hrvati su za višemjesečnje bojeva u ovom predelu potinjili nepravilna djela hrabrosti i poštovanosti. Iako su Rusi bacali na boješte negrepelno mnoštvo četa, nije im za sve ovo vrijeme poslo za rukom, da izvojuju kakav uspjeh na besarabskoj granici. Narocito naši tamošnji vježtački izbjegli polozaji, izvršene uredjene zakonitosti, umjedno podgubile zapiske, a nadeva sve ove oseidne nadmorske topinistice — sve je to u zajednici s junakim četama moglo odobrevati i najničim neprijateljskim rasprljima. Njime ovisi o svakom pojedinom momku, a u tom su pogledu Hrvati u Madzare, najdragocejeniji elementi obranjeni sili naše monarhije, pri čemu nema dakako nje ni iz dake na umu, da bili u čemu marje oječimo vrijednost ceta drugih naroda."

Hrvati naime imaju drevnu ratnu tradiciju. Kroz vjekove je bio velik dio ovoga naroda u taku zvanjo vojnog Kraljiju i u vrijeme mračne uvjek vojnički organiziran. A ova ratna tradicija kao i pradjedovska hrvatska vjernost za preystolje i domovinu urodili su u sadašnjem ratu najljepšim plodovima.

Naročito će junaka djela hrvatskih pukovnika u Bukovini i u jugoistočnoj Galiciji za uvi-

jet ostali zlatnim pismenima zabilježena u povijesni. Uz madžarske horvede poglavito su hrvatski domobranici sedmice i sedmice ustrajali u ruskoj bukovinskoj vatri, te gojili a bukovinske granice mnogobrojne sibirске i tatarske vojne zbroave. Tada su bježili najžeći bojevi na taku zvanju "Mrtvom brdu" između Toporotica i Rane. Rusi su upinjali sve svoje sile u prvom redu za to, da ovoj količini 298. jer odane mogu svojim lopuštanjem izrazivo raditi protiv Černogca. Od Božića sve do 8. siječnja držale su hrvatske čete svoje položaje, a da ih nisu stigla nikakva pojaćanja ili potpora. Po prilici 40 tisuča teških granata pale je s ruske strane na uzani prostor između Barancice i Toporotica. Rusi su jurisali u dvanaest kolona. Gotovo su svi Hrvati pali u ovim bojevima, ali Rusi nisu poslije nikakva uspjela. U trenutku najveće nevjole, dne 8. siječnja, priješli su im u pomoć madžarski horvedi i zamjenili posve obnovenog Hrvate.

I madžarski su domobrani imali veličinu gubitaka. Svaki je dan došao do boja na soko. Svakog put se pokazalo, da su hrvatski i madžarski domobrani najbolje dorasli hrvaci. Četama. U bojevima na nepristupivoj ravnici kod "Mrtvog brda" upotrijebili su domobrani prvi put u ovom svjetskom ratu svoje domaće oružje, "fokose". Od kada je se razbila njihova ofenziva, koja ih je stajala po prilici 100.000 ljudi, vladali su se Rusi mirno na besarabskoj fronti. Pretprijeti su održive velike gubitke, a da doskora uzmogu pomisliši na novu navalju protiv naših tamošnjih polozaja. Tim se marljivije radi na oblim stranama iz fronte. Povrjavaju se lopati i rovovi, oblažu se pleserom, a to pokriva drven. Iz fronte se počinju čitava selja. Samo je pre polazjem nemoguće, da se i sada radi. Zaprekod od žica, španjolski hači i vučje jame tvore neslavne poteske. Kao muh u paukovej mreži vise još dana mrtvi Rusi u ploteru od zice, budući da rusko vojno vodstvo onatoč njeni ponudi nije pristalo na to, da se sklopi primjerice od nekoliko seta, kako bi se mogli sahraniti ruški mrtvaci. Tako smo prijetili, da si sami pomažemo, pa iz dajine vapnena skromno mrtva tjelesa. I Rusi grožđavaju reda iz fronte. U ovaj mali gradježnik iz Holina na bukovinsku granicu, jamačene za to, da ne budu upućeni na jedinicu želježniku pruge, koja teče do Novoseljice. Kotakda se razviju bojeri u zraku sudbinu, što mu nije palo u dia, da ima ona milosrdnog upravnika, kakav je on u svoje vrijeme bio prema drugim osudjenicima.

Dohojakinja iskustva ispunjavaju svakoga u marniji čvrstan vjeron, da će ove pukovnije bračni granici isto tako vjerno i uspješno protiv eventualnih ruskih kurisa, kao hrvatski predhodnici, bukovinski pučki ustaničari, madžarsko domobranstvo!"* Novine.

Domaće Vijesti.

Borević — počasnini gradjanin pazinski. Iz Pazina napis: "Dne 10. svibnja imenovale je općinsko glavarstvo grada Pazina u svojoj sjednici Borevića za počasnog gradjanina.

Priopsljane doprinosa za Crveni križ. Predsjedništvo predstavlja Crvenog križa u Pulu umoljava, da se prigodom sjećanja Crvenog križa sahrani novac najduže do 15. tisk. priopsljane družtvindj pišmani. S. Poljarković 204, pošto se na taj dan moraju računati zaključiti.

Za Crveni križ. Gosp. Mile Pavelić, akordant kod c. k. ženjiskog građevnog ravnateljstva, davao je K 25, a medju radnicima Hrvatske sa kupio je svetu od K 11.80, ukupno K 136.80.

Sedmica Crvenog križa u Pazinu. Požrtvovnosteni neki profesori c. k. drž. gimnazije, voditelji c. k. prijateljstva i nekih učiteljica ovdje puke škole, koji već etiri godine posve besplatno i samo iz ljužni prenosi svemu narodu poštavljaju, postoji ovdje privatna ženska učiteljska škola sa hrvatskim nastavnim jezikom. Ove godine imat će čvrsto prvu maturu. Da se oproste od gradjanstva, pripredje naše naše kandidatkinje 8. aprila koncerat, koji je preko obiskivanja uspio. Cistom je prihoda bilo 660 K, od čega je polovica bila namijenjena udovama i siročadi paljistarskih junaka.

U to dojne iznadenja poziv za sedmici Crvenog križa. Što sad? Koncerat se ne može u taku kratko vrijeme prirediti. Treba daskle nastojati neki drugi put, da se oduzmu onaj junacićima, koji na bojnim poljama prolijevaju dragocjeni krv svoju za caru i domovinu. Upravo je zgodna bila namjena u svrhu prirediti izložbu ručnih radnja kandidatkinja ženske učiteljske škole i riješiti iste skole te učenicu c. k. drž. gimnazije,

Mi danas je znano golovo nista o fizijskoj zadržaci tih vitamina, jedino možemo toliko kazati, da ih možemo da umanjimo načinom načinu, budući da dolaze u vrlo malenim količinama. Po svom djelovanju sjećaju nas oni na fermenti ili enzime.

Ni konci mogli bismo da iznesemo nekoliko vrlo zanimljivih podataka o berberi bolesti.

God. 1882., obavljao je Takanaki pokuse, — kojima je htio niti u tragi berberi bolesti. On je kod momčadi japanske mornarice promijenio način hrane, te rizno zamjenio mješavom hranom, koja je sastojala od mesa, kruha, voća i povrća. Berberi je nakon toga isjeđao gotovo povsem. Broj oboljenja bio je nakon toga promjene minimalan, a tjelesna težina momaka znatio je porasla, iako je hrana bila nakon promjene načina hraneimala znatno manju kalorijku vrijednost.

Eykman je godine 1897. dokazao da sastavni je element i dr. Otkriće vitamina dolazi has u ono vrijeme, kad smo misili, da poznajemo principi izmjene tvari. Vitamini dolaze u hrani u neznačljivim količinama, a u sva to oni utječu na izmjenu tvari u toljku mješi, kako mi to nijesmo mogli ni u sna posmisli. Nije dakle dosta, da hrana sadržava dovoljno koljenečinu, masti, ugljikohidrati i soli. Životinjski će organizam ova sve za znatno gubiti svoju tjelesnu težinu i naskorno uginiti, a ukrice na nemi vitamina. Čini se, da vitamini imaju važnu zadaju kod rastenja. Najnovija su istraživanja pokazala, da hrana, koja je potpuno dovoljna za odrasle životinje, prijeći rast mladončadi,

sve je to bilo u tren oka priredjeno i za tjedan dana napunjena je prostrana dvorana "Narodnog Doma", koja je bila u gradu i pregradjenja, spomenutu radovima, medju kojima su se osobito istaknuli krasni vezovi. Tkogod je došao bio je iznadni. Tesko je bilo i očekivali ovakvi stvari od zavoda, koji postoji istom etar godine. A sto bi bilo, da se ne uprijedil, da će biti izložba! Izložba je donijela 500 K čistog prihoda.

Osim loga sabrane su kandidatkinje u sedmici Crvenoga Kriza po gradu znatni svodi od 700 K. Prijeboji li se to temu još priros němena e. k. drž. gimnazije u iznosu od 96 K. vidimo, da su ta dva zavoda u roku od mjesec dana sabrala i predala u dobroverne svrhe ljuđu svodi od 1950 K.

Neka samo knjizići započetim putem naša znanja. Blagajević je, da sređa nejedna mlađe i mlađe njihove, kojima su svojim radom u ovim vremenskim otrli mnogo suzu žalosnici. U njihovom radu neka ih i nadalje uvijek vodi ljudi prema caru i domovinu, pa će uvijek naći zadovoljstva u srcu svome.

Razne Vijesti.

Osobenjački apsudanjia. Iz Bokarute se javlja: Ovdje je vrlo jako palo u oči, što je uhapsen upravnik kaznenog zavoda u Bralli, čija upravica baca čuščavatu svjetlost na prilike, koje vladaju u rumunjskom kaznenom zavodima. Izvrsenom je istragom utvrđeno, da je desti upravnik zavoda za dobar novac snabdjevao osudjenike sa ženskim drustvom, da bi prekratili i rezavsesili sebi mrtvi život u čeljima. Imenjujući osudjenicima davao je dozvolu, da mogu izlaziti iz zavoda i provoditi se u slobodi i za vrijeme noći. Osudjenici, koji su takvim načinom dobjali slobodno kretnjanje, provodili su noći u zabavnim mjestima Brajje, a u južu. Za veću kolicičinu novaca upravnik je osudjenicima stiše vise izradžen, da budu i prije vremena savsini pušteni iz zavoda, posto im je izdavao krovovrene otpusnice. Jedan osudjenik, koji je imao tim načinom pušten iz zavoda, ponovno je upućen u jednom drugom gradu. Na taj se način ušao u trag krijevnom radu upravnika. Sad se i on načini s otru stran kulanom i proklining svoju teku sudbinu, što mu nije palo u dia, da ima ona milosrdnog upravnika, kakav je on u svoje vrijeme bio prema drugim osudjenicima.

Duh engleske mornarice. Kako "Times" javlja, bilo je u Londonu 20. marta pred sudom za određivanje nagrade slijedeće sudjenje, koje je otkrile ne samo zanimljive pojedinstvosti iz doba "Emedena", nego i stvarne i stoljećne pojedinstvosti u engleskoj mornarici. Tužitelj je bio kapetan Cochrane i osobile engleskog ratnog broda "Jarmouth", jedne luke krstarice od sruptice 350 glava posada i jakim oklopom. Oni su tražili pred mjesničkim sudom, da grčkih vlasnika broda "Pontoporos" cijelu magazinu za spasavanje ove grčke ladje. Saopšteno je slijedeće djelo: "Pontoporos" je bio u jesen 1914. godine na putu c. k. Kalkute prema Karachi natovaren uglejnom za engleske trgovce, gdje bude uličenja od "Emedena". "Emeden" iskre mnozo osoblja na "Pontoporos" i posljednje istruženje istoga dana iznendom sudom, da grčkih vlasnika broda "Pontoporos" cijelu magazinu za spasavanje ove grčke ladje, "Pontoporos", osobili "Emeden" istruži, ali uveće istoga dana iznendom sudom, da grčkih vlasnika broda "Jarmouth", "Jarmouth" "Pontoporos", osobili "Emeden" bude isto tako uličen i prevedeno na "Jarmouth", "Pontoporos" je docnje predstavljen jedincu njemu pratičniku njemackoj trgovackoj ladji Markomaniji, da joj oduzme uga. Na to se "Emeden" izgubi, ali uveće istoga dana iznendom sudom bude zarobljen, a lada potone. Zatim pretraži "Jarmouth", "Pontoporos", osobili "Emeden" bude isto tako uličeno i prevedeno na "Jarmouth", "Pontoporos" premijuu za spasavanje, i poziva se pri tome na njemacku ratnu pravo: po konje su Nijemci smjeli da potope, "Pontoporos", jer je više od 50 posto ujnjeg tovara bila kriomarska robja, i oni bi to, po svogu "guanskog navici" izjedno i učinili. "Jarmouth" je dakle sačuvao vlasnicu "Pontoporosa" od cjelokupnog gubitka.

Vlasnici "Pontoporosa" dozaknati su izaskom kapetanom i posljednjem slijedećim osoblju sa brodom, da je "Emeden" potpuno slobodno ostavio grčki ladju, čime bude oduzet engleski ugao. Vlasnici dake nisu imali da se plase, da će brod izgubiti, samo su mu napravljeni izlinski izdaci vjenčenjem broda u Penangu. Za ova tričetvrti srušenje "Jarmouth" premijuu za spasavanje, i poziva se pri tome na njemacku ratnu pravo: po konje su Nijemci smjeli da potope, "Pontoporos", jer je više od 50 posto ujnjeg tovara bila kriomarska robja, i oni bi to, po svogu "guanskog navici" izjedno i učinili. "Jarmouth" je dakle sačuvao vlasnicu "Pontoporosa" od cjelokupnog gubitka.

Slavljivi u kazalištu Fenice u Trstu.

Cijeloviti osudu da izrekne. Ali novina i opću značaj samoga slučaja nalaže, da osudu tek posljedice nekoliko dana, sa opštim razlaganjem izda pišmeno.

Preplatnicima do znanja.

Mnogi preplatnici želju za preplatu kao i do sada K 2-40. Pošto smo bili primorani članove povlačiti od 1. o. m. na K 3-40, molimo preplatnike, koji nisu još u uvjodu, nisu želju preplatu po novoj cijeni, inače im se u računu odnosno mjesto.

UPRAVA.

KINO
Crvenog križa
ULICA SERGIN BROJ 34.
Danas novi raspored!

Sablasti od Ibsena.

Zabavna plesačica,
šaljivo.

Hipnotizam,
vesela igra.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promjeniti raspored.

Početak pre predstave u 2 i pol; zadnje 7 i pol.

ULAZNINA: I. prostor K 1; II. prostor 40 flira.

POTPIŠUJTE
Četvrti austrijski
ratni zajam

Potpisivanje preuzimje:

Istarska Posuđilnica

u PULI.

Vlastita kuća, ul. Carrara br. 4.

UREDOVNI SATI:

Od 11 i pol prije podne do 2 i tričetvrti p. pod. i od 5 i pol do 8 postje podne.

KAZALIŠTE CISCUTTI.

Subotu 13. i nedjelju 14. o. m.

prikazivat će se veliko kinematografsko djelo osobito patriocički film, koji je svuda po stigao kolosalni uspjeh i koji sada slavi slavlje u kazalištu Fenice u Trstu.

Cijene: Ulaznina za parter i lože K 1—; galerija 40 h. Lože K 2—; zatvoreno sjedalo 50 h. sjedalo 30 h.

Sa Bogom
za cara i domovinu

već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz kuhano. Sva ova hrana je udržavala vješnike i kruškice, te učinila da se učenjem i kuhnjom lako rastavljaju, pa postaju neaktivne. Već je sredinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od linama, kao najbolji lječnik proti skorbutu (Antiskorbuticum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo — svestran stručnjak skorbuta, a danas se zna, da je osim linumovog soka dobar lječnik proti skorbutu: svako zeleno i frisko voće i povrće, kao narandžu, jabuke, pa salata, kej, leđnji, luk, krunjak i dr. a i same mlijeko priješnje ili ne preduz k